

1.5.3 Násobek a dělitel čísla

Př. 1: Doplň větu, kde je předchozí skutečnost popsána obecně.
“Číslo a je násobkem čísla b (číslo b je dělitel čísla a) právě tehdy, když existuje přirozené číslo k takové, že ...“

Číslo a je násobkem čísla b (číslo b je dělitel čísla a) právě tehdy, když existuje přirozené číslo k takové, že $a = k \cdot b$.

Př. 2: Zapiš skupiny, do kterých můžeme rozdělit přirozená čísla podle zbytků po dělení pěti. Ke každé skupině napiš ta z čísel $\{10; 2; 9; 26; 155, 48\}$, která do ní patří.

Předchozí poznatek obecně

Každé přirozené číslo n lze pomocí přirozeného čísla $b > 1$ vyjádřit jedním z výrazů:
 $bk, bk + 1, bk + 2, \dots, bk + (b - 1)$, kde $k \in N_0$.

(stručnější zápis $n = bk + z$, kde $z \in \{0, 1, \dots, b - 1\}$).

Př. 3: Platí $17 = 2 \cdot 6 + 5$. Které z konkrétních čísel uvedených v předchozí rovnosti odpovídá jednotlivým písmenům z předchozí věty (n, b, k, z)?

Př. 4: Zapiš pomocí proměnné $k \in N$ libovolné přirozené číslo dělitelné třemi.

Př. 5: Zapiš pomocí proměnné $k \in N_0$:

- a) libovolné přirozené číslo, které při dělení třemi dává zbytek 2,
- b) libovolné přirozené číslo, které při dělení čtyřmi dává zbytek 1.

Př. 6: Popiš slovně množiny přirozených čísel zapsané výrazy:

- a) $7k; k \in N$,
- b) $5k + 2; k \in N_0$,
- c) $4k - 1; k \in N$

Př. 7: Napiš čtyři nejmenší přirozená čísla, která patří do zbytkové třídy:

- a) $3k$,
- b) $4k + 1$,
- c) $5k + 4$.

Př. 8: Číslo n jsme si vyjádřili pomocí přirozeného čísla k takto: $n = 3k + 1$. Vyjádři pomocí k čísla: a) $n + 1$,

b) $n - 2$,

c) $n + 3$,

d) $2n$.